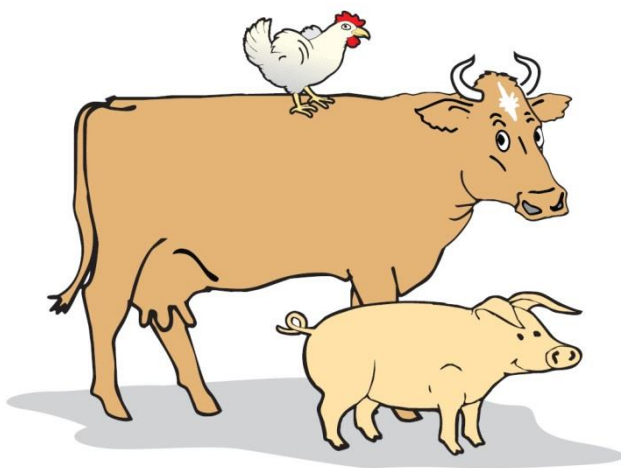

Lauksaimniecības dzīvnieku turēšana

Vienkārši ieteikumi par darba vidi un
pārtikas produktu drošību

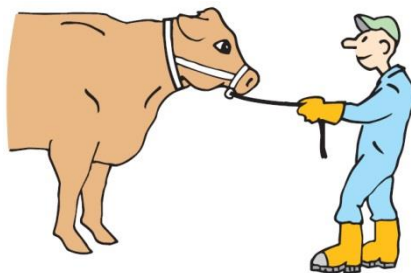

Izstrādājis Zemkopības un vides tehnikas institūts (JTI) Mežsaimniecības
un lauksaimniecības darba devēju asociācijas (SLA) uzdevumā

Darbs ar liellopiem

- Jāievēro piesardzība, strādājot aizgaldos
- Vienmēr jānodrošina atkāpšanās ceļš un aizsardzība pret uzbrukumu
- Īpaša piesardzība nepieciešama, strādājot ar buļļiem un govīm, kam ir teļi: jācenšas nepagriezties pret dzīvniekiem ar muguru
- Strādājot boksos vai ejās, jābūt divām avārijas izejām
- Jāvalkā aizsargtērps – cimdi, kā arī apavi ar labu pazoles protektoru un purngala tērauda aizsargu
- Apstrādes laikā dzīvnieks jānofiksē
- Pēc iespējas jāizvairās no darba vienatnē – ja nepieciešams, jāstrādā pa pāriem
- Jāievēro pastiprināta piesardzība pie dzīvnieku nošķiršanas

Personīgā higiēna slaukšanas laikā

- Jāmazgā rokas ar ūdeni un ziepēm – pirms slaukšanas un vienmēr, kad nepieciešams

- Slaukšanai ieteicams vienmēr lietot gumijas cimdus
- Ja uz rokām ir brūces, slaukšanai un darbam ar produktiem jālieto plāksteri un tīri cimdi
- Jāvalkā tīras drēbes

Piena higiēna

- Piena tvertnē nekādā gadījumā nedrīkst nonākt antibiotikas, asinis, ūdens, mazgāšanas līdzekļi utt
- Regulāri jāpārbauda temperatūra piena tvertnē. 3 stundu laikā pēc izslaukšanas piens jāatdzesē līdz +4°C vai zemākai temperatūrai

Sīkāku informāciju par personīgo higiēnu un piena higiēnu var saņemt no: _____

Slaukšanas procedūra

- Pirms slaukšanas jāiztīra platforma
- Pirms slaukšanas tesmenis jānotīra un 30 sekundes kārtīgi jāmasē
- Katrai govij jālieto tīra tesmeņa salvete
- No katra pupa kontroles traukā jāpaņem piens, lai pārbaudītu tā izskatu
- Slaukšanas aprīkojumu nekādā gadījumā nedrīkst likt uz netīriem pupiem
- Vispirms jāslauc veselās govīs. Govīs, kurām ir mastīts, palielināta šūnu vai infekcijas pārnēsātāju klātbūtne pienā, jāslauc beigās
- Govīs uzreiz pēc teļu piedzimšanas vai ārstēšanas jāslauc ar atsevišķām iekārtām
- Slaukšana jāpabeidz ar pupu iemērcēšanu/ apsmidzināšanu

Sīkāku informāciju par spēkā esošajām slaukšanas procedūrām var saņemt no:

Slaukšanas aprīkojuma tīrīšana

- Slaukšanas telpa un aprīkojums jātīra ikdienas tīrīšanas procedūru ietvaros
- Regulāri jāpārbauda mazgāšanas temperatūra, mazgāšanas aprīkojuma funkcijas, kā arī ūdens un mazgāšanas līdzekļa dozēšana
- Veicot mazgāšanu ar augstspiediena iekārtām, jāvalkā dzirdes aizsardzības aprīkojums

Sīkāku informāciju par ikdienas tīrīšanas procedūrām var saņemt no:

Monotonu un smagu darbu veikšana

- Iespējami bieži jāmaina darba poza
- Pēc nepieciešamības jānodrošina īsi pārtraukumi darbā
- Pacelšanas laikā slodze jānovada uz kājām
- Jālieto praktiski palīglīdzekļi
- Jāievieš darbinieku rotācija

Medikamenti

- Antibiotikas un citus recepšu medikamentus drīkst lietot tikai pēc veterināra norādījuma
- Ārstēšanā jāievēro veterināra instrukcijas
- Medikamenti jāuzglabā atsevišķi no dzīvnieku barības un pārtikas produktiem
- Pipetes, šļirces, skalpeļi u.t.t. jāuzglabā saskaņā ar veterināra norādījumiem

Sīkāku informāciju par medikamentiem var saņemt no:

Ķīmikālijas

- Ar kodīgām un gaistošām ķīmikālijām jādarbojas piesardzīgi
- Jālieto drošības aprīkojums un jāvalkā aizsargtērps
- Jāievēro brīdinājumi uz tvertņu/iepakojuma etiķetēm
- Ja vien iespējams, ķīmikālijas jāuzglabā oriģinālajā iepakojumā. Pretējā gadījumā uz iepakojuma jānorāda tā saturs
- Ķīmikālijas jāuzglabā atsevišķi no dzīvnieku barības un pārtikas produktiem

Sīkāku informāciju par ķīmikālijām un drošības aprīkojumu var saņemt no:

Iekārtas un drošības aprīkojums

- Īpaši jāuzmanās no iekārtu kustīgajām daļām
- Nekādā gadījumā nedrīkst veikt iekārtu remontu/ apkopi, kamēr tās darbojas
- Visiem, kas strādā ar iekārtām, jābūt informētiem par to funkcijām un iespējamajiem riskiem
- Pārvietojoties atpakaļgaitā, jāraugās, kas ir aizmugurē
- Jāpārbauda, vai darbojas barības ratiņu avārijas bremzes
- Trokšņainā vidē jālieto dzirdes aizsardzības aprīkojums
- Putekļainā vidē jālieto vismaz P2 kategorijas respirators

Būvdarbi un darba aizsardzība

- Pie darba ar rokas darbarīkiem jālieto dzirdes aizsardzība un aizsargbrilles
- Putekļainā vidē jālieto vismaz P2 kategorijas respirators
- Vienmēr jāvalkā apavi ar metāla purngalu un aizsardzību pret zoļu caurduršanu
- Pie krītošu priekšmetu riska jāizmanto drošības ķivere
- Pie darba augstumā virs diviem metriem jāizmanto drošības aprīkojums pret krišanu

Barība un pakaiši

- Barība un pakaiši jāuzglabā higiēniskā veidā un jāsargā no infekciju pārnēsātājiem
- Dzīvnieku barībai un pakaišiem jābūt labas kvalitātes
- Strādājot ar putekļainu/pelējošu barību vai pakaišiem, jāvalkā elpceļu aizsardzības aprīkojums

Skābbarības uzglabāšana

- Pirms došanās uz skābbarības torni vienmēr jāpaziņo pārējiem sava atrašanās vieta un jānobloķē slēdzis
- Skābbarības tornī var būt bīstamas gāzes, tādēļ jāievēro piesardzība
- Ķīpas jāuzglabā un ar tām jāstrādā tā, lai nepieļautu ķīpu apgāšanās risku

Sīkāku informāciju par barību, pakaišiem un skābbarības uzglabāšanu var saņemt no:

Apmeklētāju pieņemšana

- Pieņemot apmeklētājus, jāievēro infekciju profilakse. Jāievēro apmeklējumu noteikumi

Apmeklējumu noteikumus var saņemt no:

- Pēc atgriešanās no ārzemēm kūtī drīkst iet tikai pēc 48 h vai ne ātrāk kā pēc 5 diennaktīm, ja apmeklētās valstis ar specifisku infekciju izplatību

Informāciju par infekciju izplatību konkrētās valstīs var saņemt no: _____

Dzīvnieku infekcijas slimības

- Ja pastāv aizdomas, ka personālu apdraud infekcijas kas ar pārtikas produktu starpniecību var nonākt cilvēku organismā (piemēram, salmonella) vai pāriet uz citiem dzīvniekiem (epizootija), jāinformē veterinārs

Informāciju par slimībām, uz kurām tas attiecas, var saņemt no: _____

Veterināra vārds un tālruna numurs:

Slimības

- Par saslimšanu vienmēr jāinformē darba devējs
- Lipīgas slimības gadījumā vienmēr jāpaliek mājās

Ugunsdrošība

- Kūtī un citās telpās, kurās iespējama aizdegšanās, smēķēšana ir aizliegta!

Droša vide darbavietā

Darba drošības likums

- Likuma nosacījumi attiecās uz visām darbavietām
- Likums paredzēts veselības un dzīvības risku novēršanai un drošas vides radīšanai strādnieku darbavietās
- Galvenā atbildība par drošu darba vidi un tās regulāru uzturēšanu ir darba devēja pārziņā
- Nosacījumi par drošu vidi darbavietā aptver visus apstākļus pie jebkādu darbu veikšanas, tai skaitā tehniskos, fiziskos, darba organizācijas, sociālos un citus aspektus

Darba veicēja atbildībā ir sekojošu pienākumu ievērošana:

- Veikt darba uzdevumus, izmantojot pieejamās un izstrādātās darba procedūras, palīgīdzekļus un aizsardzības aprīkojumu
- Vienmēr informēt darba devēju par darba drošības risku konstatēšanas. Šādi riski var būt pārlietu slideni grīdas klājumi, pienācīgi nenostiprinātas trepes, kustīgas vai rotējošas iekārtu daļas ar neatbilstošu aizsardzību, neadekvāti evakuācijas ceļi

Darba devēja atbildībā ir sekojošais :

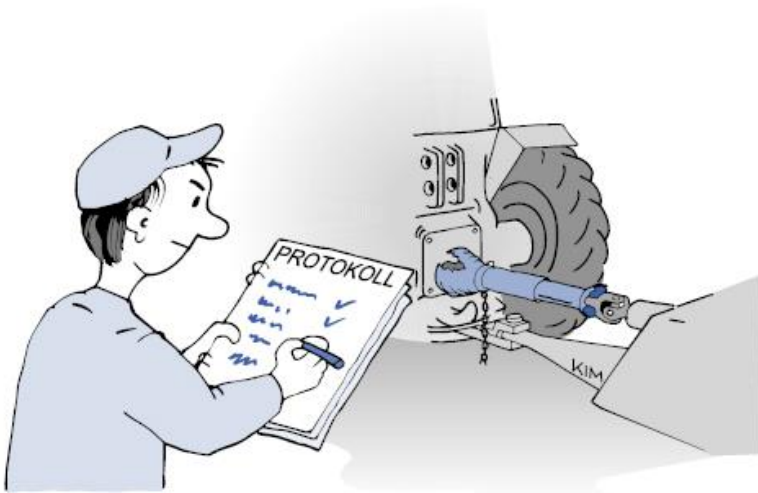
- Novērst darba veicēja pakļaušanu veselības un dzīvības riskiem
- Sistemātiski un regulāri dokumentēt darba vides apstākļus
- Izstrādāt procesus un rīcības plānus drošai darbu veikšanai
- Nodrošināt atbilstošu nelaimes gadījumu izmeklēšanu
- Veikt regulārus darba drošības pētnieciskos darbus, piemērojot darba vietas iespējamo risku analīzi

Gadījumos, kad darba devējs nepilnīgi ievēro Darba drošības pārvaldes nosacījumus, iespējama soda naudu un sankciju piemērošana

Sistemātiska darba drošības pārraudzība (SAM)

- Tās ietvaros tiek veikta regulāri un sistemātiski mēri iespējamo veselības un dzīvības risku noteikšanai, novēršanai un tālākai apsekošanai;
- Attiecās uz ikvienu darba devēju

Risku analīze

Iespējamo darba drošības risku identificēšanai darba devējam sadarbība ar darba veicējiem jāizstrādā rīku analīze, ņemot vērā sekojošus aspektus:

- Nepieciešams atzīmēt darba vietas fiziskos un psiholoģiskos riskus
- Nepieciešams nozīmēt personas, kas nosaka attiecīgos riskus, to iespējamo veidu, riskam pakļauto grupu vai darba veicēju, riska iestāšanās periodu
- Nepieciešams identificēt riskus, kas novēršami nekavējoties
- Nepieciešams novērst attiecīgos riskus
- Nepieciešams atkārtoti apsekot risku novēršanu, kā arī

Pārbaudes veidlapu paraugi ir pieejami Zviedrijas Mežsaimniecības un lauksaimniecības darba devēju asociācijas mājaslapā, www.sla-arbetsgivarna.org

Droša darba vide būvindustrijā

Pirms būvdarbu sākšanas atbildīgajiem darbiniekiem jāizstrādā Darba drošības plāns

Darba drošības plānam jāaptver sekojoši aspekti:

- Darba vietā piemērojamo likumdošanas normu apkopojums
- Darba drošības procedūru un mēru organizācijas apraksts
- Būvniecības laikā veicamo darba drošības pasākumu apraksts

Darbu apraksta piemērs drošas būvniecības kontekstā

- Riska momenti pie darbiem augstumā
- Riska momenti pie darbiem šahtās, tai skaitā riski saistībā ar nogruvumiem
- Riska momenti darbos ar ķīmiskām un bioloģiskām vielām
- Riska momenti darbos augstsprieguma līniju tuvumā
- Riska momenti darbos ar slīkšanas varbūtību
- Riska momenti darbā urbumos un tuneļos
- Riska momenti darbā ar sprāgstvielām
- Riska momenti pie smagu būvniecības elementu celšanas
- Riska momenti darbos pie garāmbraucošu transportlīdzekļu satiksmes
- Riska momenti darbos pie nesošo konstrukciju, kaitīgu materiālu vai vielu demontāžas

Ārkārtas un nelaimes gadījumi

Par akūtu apdraudējumu vai negadījumu
jāziņo pa tālruni

112

Jānorāda:

Saimniecības nosaukums: _____

Apsaimniekotāja vārds: _____

Adrese: _____

Tālruņa numurs: _____

**Pēc tam nekavējoties jāsaazinās ar atbildīgo
kontaktpersonu darbavietā.**

Vārds: _____

Tālruņa numurs: _____

**Jāpārbauda, kur atrodas pirmās palīdzības
aptieciņa**

